

Oponentský posudek na diplomovou práci

Jiří Hanzal:

Právní postavení soudce v České republice a Spolkové republice Německo

Předložená diplomová práce je z formálního hlediska co do svého rozsahu nadstandardní, neboť zvolené téma autor zpracovává na 127 stranách textu, který rozčlenil do čtrnácti kapitol, jež ještě dále vnitřně dělí. Diplomová práce obsahuje též stručný úvod (s. 1-2) a závěr (s. 125-127). Vlastnímu textu je předřazen obsah diplomové práce a na konci je zařazen obsáhlý seznam použité literatury (12 stran), který zahrnuje vedle knižních publikací, přehled použitých právních předpisů a judikatury, články k dané problematice zejména v českém jazyce, stejně jako odkazy na internetové zdroje. Text provází přibližně 200 odkazů pod čarou, jež vedle bližší specifikace pramenů mají zčásti vysvětlující povahu.

Část diplomové práce se opírá o využití a zpracování zdrojů v němčině, přičemž není zřejmá logika úvah autora, který kupříkladu v Seznamu literatury názvy použitých německých zákonů důsledně přeložil do češtiny, včetně označení publikačního zdroje, zatímco v samotném textu diplomové práce uvádí obvyklé zkratky těchto zákonů v němčině, přičemž žádoucí seznam používaných zkratk diplomová práce neobsahuje. Jen na okraj dodávám, že mám pochybnosti o správnosti v kapitole 9. použitého překladu „prezidentské“ rady (s. 90, 91), neboť se domnívám, že jde o odvozeninu slova „s Präsidium“, ve smyslu předsednictvo, řídicí grémium, nikoli slova „r Präsident“.

Použité prameny jsou citované v zásadě správně, dílčí výhrady lze ale mít v těch případech, kdy diplomant cituje „z druhé ruky“, ačkoli jde o dostupné prameny (J. Locke, Ch. de Montesquieu – s. 3 odkaz č. 2 a 3), anebo není zcela zřejmé, kde začíná (končí) převzatý text (např. s. 54 odkaz č. 99 nebo s. 92 odst. 4 až s. 93). Výtisk, který jsem měla k dispozici, by si navíc zasloužil pečlivější jazykovou redakci.

Diplomantem zvolená metoda zpracování tématu je založena v zásadě na vytipování řady institutů, jež dokládají právní postavení soudců, přičemž souběžně jsou na desítkách stran reprodukována příslušná zákonná ustanovení. Diplomová práce se tak vyznačuje značnou mírou popisnosti, přičemž autor velmi často rezignuje na odkazy jak na zákony, tak i na jejich jednotlivá ustanovení (namátkou s. 28, 41, 43, 48-51, 56-57, 90-92, 104-105, 116-118).

Pokud jde o cíle práce, autor uvádí jednak, že to „...*není komparace právních úprav, nýbrž zamyšlení nad tím, které partie německé právní úpravy lze přejmout do našeho právního řádu...*“ (s. 1) a současně, že bylo jeho úmyslem „*provést analýzu právního postavení soudce ve dvou střeoevropských zemích – České republice a Spolkové republice*

Německo a posoudit, které instituty německého práva by bylo vhodné a možné přejmout do našeho právního řádu v rámci nezbytné reformy českého soudnictví“ (s. 125). Takový přístup je jistě možný za předpokladu, že východiskem úvah je přesně vyargumentované přesvědčení, že právní úpravy v obou zemích vycházejí ze shodné koncepce, přičemž jeden ze srovnávaných právních řádů (autor automaticky vychází z toho, že to je úprava německá) disponuje vhodnějšími a účinnějšími právními prostředky, jež lze bez dalšího přenést do právního řádu ČR. Takovou výchozí úvahu bohužel v práci postrádám, naopak se zdá, jakoby se jí autor záměrně vyhýbal i tam, kde ji čtenář oprávněně očekává. Např. na s. 18 n., kde diplomant sice popisuje změny, jakých doznal návrh vlády v průběhu projednávání v Poslanecké sněmovně, avšak vlastní koncepcí nového zákona o soudech a soudcích se autor nezabývá. Jistě lze zastávat i názor, že žádná taková neexistuje, avšak i takový závěr vyžaduje příslušné argumenty.

Podobně pokud jde o německou právní úpravu, již autor považuje, až na výjimku opatření souvisejících se sjednocením Německa, bez dalšího za stabilní (s. 18 odst. 2), jistě by si zasloužily pozornost případné změny Základního zákona SRN ve věci soudnictví, pokud takové byly, stejně jako alespoň stručná charakteristika na ústavní úpravu navazujícího vývoje zákonné regulace v této věci.

Zaujetí „pro věc“ je při zpracování diplomového úkolu jistě žádoucí, nejsem však přesvědčena, že do tohoto druhu prací náleží emotivně zabarvená hodnocení např. na s. 18 odst. 1 „strastiplný osud“ zákona o soudech a soudcích, „velmi laické argumenty“ (s. 23 odst. 3) či „Kroměřížský patent na rozum“ (s. 26 odst. 4), stejně jako autorem kladené řečnické otázky, např. s. 23 odst. 1 či s. 29 odst. 3 anebo ironie (s. 25 odst. 3) namísto věcných argumentů. Zákonitým důsledkem takového způsobu uvažování pak je např. tvrzení na str. 35 odst. 5 o tom, že „se soudy chtějí zbavit“ značně administrativně a finančně náročné agendy (exekuce a projednání dědictví), anebo na s. 78 odst. 3, kde autor uvedené domnělé „důvody politické“ blíže nespecifikuje.

Ke kladům diplomové práce Jiřího Hanzala řadím samotnou volbu tématu, shromáždění a seznámení se zejména s českou literaturou a schopnost zaujmout stanovisko ke zkoumaným otázkám tam, kde je v práci zaujímá.

Přes výše uvedené výhrady **doporučuji diplomovou práci Jiřího Hanzala k ústní obhajobě.**

V Praze 14. dubna 2010

JUDr. Věra Jirásková, CSc.